

028. Doggydancing door corgi's en collies in een cynodroom

1. Ook 'zoeken binnen artikelen' is een machtig gereedschap voor de taalknutselaar. Wil je een dicteetje maken over honden? Zoek 'hond' binnen artikelen en ze vliegen je om de oren: tyfushond, teef, terriër, straathond, spaniël, sledehond, labrador-retriever, kalong – vliegende hond – en Mexicaanse hond, maar dat heeft meer met radio van doen. Je leert tevens, wat een hubertussleutel met rabiës te maken heeft, dat een loebas een lobbis is, dat harrier, hazewind, hangoor en hasjhond ook honden zijn, dat meer hondjes Fikkie heten en jouw portie krijgen, dat een dalmatiër een Dalmatische hond is, dat des Pudels Kern de kern van de zaak is en dat doggydancing door corgi's met collies in een cynodroom onder het toeziend oog van kynologen – de bazinnetjes onder hen dragen vaak colliers – misschien best leuk kan zijn.

2. Of misschien wilde u een dicteetje maken over wijn? Zoeken met 'wijn' binnen artikelen geeft mogelijkheden te kust en te keur. Een bloemlezing – zoals een cryptogram recentelijk vroeg naar verhalen over een of meer auteurs, juist: Bloem –: whist dat immers rode wijn bevat en dus rodewijnvlekken kan geven, van wijntje en trijntje houden, vouvray is wijn uit de Loirestreek, vlierwijn, vermout bereid uit witte wijn, taste-vin als wijnnapje om wijn te proeven, silvaner, sekt – sec of niet –, sauternes, sangria of samos, rhônewijn, premier cru als kwaliteitsaanduiding, muscadet, moutwijn, mistella, lambrusco, kir royal met champagne of sjampie, gewürztraminer uit de Elzas, cava en cahors, bordeaux van de Gironde met een bismarckharing erbij en ten slotte wijn uit het pastoors- of patersvaatje.

3. Nou vooruit, nog eentje dan. Wat levert zoeken op 'arts' zoal op? Wel: arboarts, arts-assistent, bachelor of arts (!) met afkorting BA, het cockayne- en het downsyndroom, respectievelijk een verouderingsziekte en verschijnselen van idiotie en het mongoloïde ras, een hart-longarts, geneesheer-directeur, het syndroom van Klinefelter met onvruchtbaarheid, moermandieet met meervoud -diëten, officier-arts, otiatrie oftewel oorheekunde, een quarantainearts met scarlatina of roodvonk – geen rode hond, rubeola of rubella –, een thyreoïdoloog – nee, geen ideoloog, zeg maar schildklierarts – en een zendings- dan wel een ziekenfondsarts.

4. Heel interessant is ook het zoeken naar anagrammen. Soms is dat aan de orde bij cryptogrammen. Je zoekt naar 'brengt zeker geen onklare tonen voort' met 7 letters. Als je dan weet, dat in het vigerende cryptogram per keer een of twee anagrammen voorkomen en je ziet het woord onklare met 7 letters, dan moet je wel denken: 'even proberen!' Kies voor 'zoeken naar anagrammen' en typ 'onklare' en binnen een seconde krijg je 'klaroen' op je scherm! Overigens, naast koralen en oerknal.

5. Nog één aanverwant onderwerp snijden we aan en dan stoppen we er ook echt mee. U kent ze wel: die puzzeltjes, waarbij een naam en een woonplaats gegeven zijn en je met de gegeven letters het beroep van die persoon moet zien te achterhalen. Dat is gewoon een kwestie van anagrammen dus. De persoon en zijn of haar woonplaats zijn 'N.E. Stalles, Breda'. Kies 'zoeken naar anagrammen' en typ 'nestallesbreda'. Binnen een seconde verschijnt er dan 'balletdanseres' op je beeldscherm en vervolgens zit je je daar secondelang – zeker de eerste keer – aan te vergapen. Werkelijk: rayonant, luisterrijk, briljant, grandioos en eblouissant, wat je met die elektronische Van Dale allemaal (niet) kunt doen! We vervolgen dit dictee met een aantal korte, losse zinnen en sluiten af met een toegift.

6. Door de chiragra of handjicht, dus geen podagra of voetjicht, kon de chiqueling(e) geen chitarrone – en dat is geen gitaar – spelen.

7. Chlooracetofenon of CN-gas is de aanduiding van een bepaald type traangas.

8. Freons of freonen en cfk's – chloorfluorkoolwaterstoffen – zijn koelgassen in ijskasten en airco's.

9. De christelijke jaartelling begint bij Christus' geboorte; het chrismon – meervoud chrismen – is het Christusmonogram.

10. De christiania is een manoeuvre bij het skiën, de christianisatie is de kerstening.

11. De Christelijk-historische Unie CHU, GroenLinks en de ChristenUnie zijn alle van na Christus.
12. Een cinchplug is een tulpstekker en geen banaanstekker – met één poot – of een contrastekker – vrouwtje – dus.
13. Clenbuterol is een tot de bèta-agonisten – althans volgens internet – behorend antihoestmiddel, ook als doping in trek.

14. Om het af te leren gaan we nog één keer zoeken binnen artikelen en wel op 'plant': grassen en yucca's zijn niet-succulente xerofyten, efedra's zijn planten die efedrine leveren, een exsiccaat is een gedroogd exemplaar van een plant, gaultheria – bergthee – is een plant met rode bessen, goeni is jute, haoma is een roesdrank, guichelheil is muur en pancratium is een mediterrane plant uit de narcisfamilie en ten slotte zijn polei en ricinus ook planten, te weten een muntachtige plant en een plant uit de wolfsmelkfamilie. Sclerofyten – veel water aanzuigende woestijnplanten –, stinsenplanten en strelitzia's – paradijsvogelbloemen – sluiten de meer dan bonte rij.

Rein Leentfaar